

Pau i patrimoni: un pròsper esdevenidor

Les nostres comarques han acollit, del 26 al 30 de juny, la III Conferència Patrimoni i Cultura de Pau, organitzada per Amics de la UNESCO de Girona amb la col·laboració dels ajuntaments de Girona, Roses, Banyoles i Olot, del Centre UNESCO de Catalunya, la Federació Catalana d'Associacions i Clubs UNESCO, la Diputació de Girona i la Càtedra UNESCO de la Universitat de Girona.

Ha estat la immillorable ocasió de presentar projectes engrescadors, d'intercanviar experiències, de compartir idees amb persones vingudes d'Andorra, d'Euskadi, de Grècia, d'Itàlia, de Portugal i d'arreu de Catalunya i alhora l'oportunitat de conèixer millor i difondre a l'estranger els valors del nostre patrimoni. Dissortadament, la internacionalitat de la trobada s'ha vist minvada a causa dels enrevesats tràmits burocràtics d'alguns estats, i altres contingències, que ens han privat de la possibilitat de gaudir de les aportacions que venien, per exemple, de Melilla i del Marroc, de Mali i de Senegal o de la Xina i d'Irlanda.

La conferència ha tingut un caràcter descentralitzat i una estructura fixa suportada per quatre columnes: una ponència marc, la lectura de les comunicacions, el torn obert de paraula per fer possible el diàleg i la visita de l'entorn i del patrimoni de cadascuna de les ciutats que l'acollia —el Barri Vell

de Girona, la Ciutadella de Roses, el centre de Banyoles o el Croscat i la Fageda d'en Jordà.

El primer dia es va desenvolupar la sessió inaugural a Girona, que fou seguida de dues conferències amb la pau com a element comú. El segon, «Patrimoni cultural», a Roses, amb intervencions sobre, per exemple, la comunitat hel·lènica del nord de l'Epir, l'agermanament dels claustrats de Girona i de Sant Cugat i el projecte gironí «Apadrinem escultures». El tercer, «Patrimoni industrial», a Banyoles, amb intervencions sobre les colònies tèxtils industrials i els Altos Hornos de Vizcaya, entre altres. En el quart, «Patrimoni natural», a Olot, versà sobre els camins de ronda de la Costa Brava i la vall del Madriu-Perafita-Claror d'Andorra. El cinquè i darrer, «Patrimoni immaterial», de nou a Girona, hi hagué intervencions sobre el vessant mediterrani dels Pirineus, la Passió d'Olesa i l'Institut Linguapax i la diversitat lingüística. A la

Participants a la conferència «Patrimoni i cultura de pau».

tarda, sessió de cloenda amb la lectura de les conclusions. Al vespre es va cloure de manera informal la Conferència amb un sopar al pati de la Casa de Cultura i la projecció de l'audiovisual *Habitar el*

nostre món, perfecte colofó d'una setmana d'embadament constructiu davant del patrimoni i d'immersió reparadora en els valors de la pau.

Lluís Lucero Comas

El déu del vi és la nova joia del Museu d'Empúries

La darrera troballa de les ruïnes d'Empúries és un cap del déu Bacus, envellit però senyorial, tallat en marbre de Carrara. La peça, ben conservada i d'equilibrades formes, ens recorda la importància de la cultura del vi i el gaudi dels sentits en la societat romana.

Res a veure amb el Bacus gras i voluptuós que pintà Caravaggio. El déu del vi trobat a Empúries és solemne, mesurat i d'una estètica equilibrada.

L'escultor cisellà amb destresa, en marbre italià de Carrara, una divinitat amb llarga barba de fins tirabujons verticals i una cinta que ceneix un vel sobre una abundant cabellera que pren la forma d'unes trenes estilitzades. Sobre el cap, un pàmpol ens recorda la passió vinícola de la divinitat. La figura, datada entre els segles I i II dC i de 22,5 centímetres d'altura, podria haver decorat una casa, una

botiga o les termes públiques, tot i que en una època posterior fou reutilitzada sense miraments en la boca d'una cisterna. Allí fou localitzada, 2.000 anys després i gairebé per atzar, quan l'excavació de la denominada *Ínsula 30* de la ciutat romana tocava a la seva fi, la primavera de l'any passat. El cap havia quedat ocult fins al darrer moment en el piló de terra que sustentava el tauló que trepitjaven els arqueòlegs. La troballa ha trigat un any a ser presentada. Juntament amb el cap foren trobades 350 monedes d'or, una petita estàtua de la deessa

Fortuna, un anell d'or en forma de serp, diverses peces de bronze i milers de fragments ceràmics.

Malgrat que la troballa és la primera escultura de marbre que apareix al jaciment des de 1970, i que és presentada al públic com «una joia del museu», no pot competir en importància amb la polèmica figura de l'Esculapi que s'exposava a la seu barcelonina del Museu d'Arqueologia de Catalunya (MAC) abans de l'aprofundida «autòpsia tecnològica» que obligarà a replantejar la peça, començant pel mateix nom. La directora del MAC, Núria Rafel, ha reiterat que les instal·lacions d'Empúries no estan preparades per acollir el cobejat Esculapi, la millor peça d'escultura antiga que existeix a Catalunya, tot i que adverteix que, un cop acabada la investigació, serà el Departament de Cultura el que prendrà la decisió definitiva del lloc on s'exposarà.

Les darreres excavacions a Empúries han permès també desenterrar la totalitat de l'espai de les termes i connectar el fòrum amb la ciutat romana. S'ofereix així al visitant un itinerari més comprensible. Tot fa suposar que el subsòl d'Empúries guarda encara un bon nombre de joies arqueològiques, ja que només s'ha posat al descobert un 10% del jaciment des que, el 1908, començaren les excavacions.

La troballa del déu Bacus, adoptat pels romans del Dionís dels grecs, ens transporta a una societat on manaven la sensualitat i l'hedonisme. Era també el déu del deliri místic, i la seva disbauxada festa se celebrava amb orgies que rebien el nom de bacanals. El culte a Bacus acabà sent prohibit en l'època romana, tot i que persistí fins al s. II dC, justament l'època en què ha estat datat el bust d'Empúries. Tal vegada a

El cap de Bacus trobat a Empúries

centre de poder de l'Imperi Romà, hi havia més màniga-ampla, més adoradors de Bacus, i segurament les passions mediterrànies, empeses pel vi, hi camaven més lliurement.

Gerard Bagué

L'últim FITAG: està bé el que acaba bé

El foc creuat entre un periodista i el director del Festival, que en el cas d'aquest darrer quasi va arribar a l'atac personal, no era el millor preàmbul per a l'estrena de la 6a edició del Festival Internacional de Teatre Amateur de Girona (FITAG), que del 29 d'agost al 2 de setembre, amb 13 grups participants, va tenir lloc en diferents espais de Girona.

La raó, un cop més, era el pressupost i la repercussió que el Festival té per a la ciutat. Segons van anunciar a la roda de premsa de presentació, es juga amb 160.000 euros per a 5 dies de festival. Què guanya o què perd Girona i el seu teatre amb el FITAG? Tenint en compte les funcions a què vam assistir i les estadístiques publicades un cop acabat el festival, podem dir que el 90% d'ocupació en la seva major part el formaven els grups participants i els seus acompanyants, membres

de col·lectius teatrals gironins i, comptats amb el dits, addictes a La Planeta, Salt i Sant Domènec. Aquells coneguts com «els de sempre». És a dir, la gran massa d'espectadors que la resta de l'any es baralla – i fins i tot compeiteix – per aconseguir més entrades, segueix preferint allargar les seves vacances a l'espera de la propera Temporada Alta i passa olímpicament del FITAG. Vist això, es mig entén que es qüestionari un pressupost –alt–, amb uns resultats més aviat baixos, sobretot

pel que fa a la relació Girona-FITAG.

Cal dir que aquesta edició del Festival ha estat marcada per una organització tècnica diríem que impecable: grups i públic s'han vist molt ben atesos, s'ha organitzat més bé el «FITAG de nits» i el públic hi ha respost. I per damunt de tot, ha augmentat considerablement el nivell de qualitat en molts dels espectacles presentats, dels quals per raó d'espai sols en comentarem alguns.

Per la inauguració del Festival, Sant Domènec va aconseguir un ple absolut –que no va tornar a repetir-se– amb l'espectacle *Una vegada... un teatre*, que no per vist va deixar de tenir moments interessants –des del sorprenent treball del nen conductor, passant per l'homenatge al Grup Teatre de Roses, o la coreografia dels d'Acordansa–, i d'altres no tan reeixits, en els quals components de diferents grups de teatre amateur de les comarques gironines, a més de fer de tramoistes, van ajudar a convertir en realitat el somni impossible del director Martí Peraferrer, que és –suposem– dirigir un musical. Entre homenatges al grup Abba amb el seu actual èxit en escenaris de mig món i una barreja d'envelat de festa major, va arribar-se al final, amb una de les millors apoteosis que mai ha tingut Broadway. I vistos els resultats, aquí va